MTL. - 1 - L.7643/1.

17 NOV 1961

Coordination (2)

ROYAUME DE BELGIQUE.

KONINKRIJK BELGIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre, Adjoint aux Affaires étrangères, le 11 octobre 1961, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "portant des mesures temporaires et exceptionnelles permettant, en vue de promouvoir l'équilibre linguistique dans la carrière du service extérieur du Ministère des Affaires étrangères et du Commerce extérieur, l'admission d'agents dans les 3ème et 4ème classes administratives", ainsi qu'il a été amendé par le Ministre le 13 octobre 1961, a donné le 25 octobre 1961 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 11e oktober 1961 door de Minister, Adjunkt voor Buitenlandse Zaken, verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "houdende tijdelijke en uitzonderingsmaatregelen waarbij de opneming mogelijk wordt van agenten voor de 3e en 4e administratieve klasse ter bevordering van het taalevenwicht in de carrière buitenlandse dienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel", zoals het door de Minister op 13 oktober 1961 gewijzigd werd, heeft de 25e oktober 1961 het volgend advies gegeven :

Dans le but de réaliser l'équilibre linguistique au sein de la carrière du service extérieur du Ministère des Affaires étrangères, le projet soumis au Conseil d'Etat tend à un double objet.

D'une part, il autorise un recrutement exceptionnel de candidats porteurs d'un diplôme final néerlandais ou inscrits au rôle linguistique néerlandais de leur fonction.

D'autre part, il assouplit les conditions générales de recrutement au profit des seuls candidats d'expression néerlandaise en les dispensant de certaines épreuves d'aptitude auxquelles sont soumis les candidats d'expression française se trouvant dans la même situation de fait. C'est ainsi que les candidats auxquels il sera fait appel en vertu du projet seront dispensés de toutes les épreuves sur matières : histoire diplomatique, droit des gens, histoire contemporaine de la Belgique et économie politique.

Si le fait de réserver la participation à un concours exceptionnel de recrutement aux seuls candidats d'expression néerlandaise, dans le but de réaliser l'équilibre linguistique, n'est pas contraire au principe de l'égale admissibilité des Belges aux emplois publics, il n'en va pas de même lorsque cette mesure se combine avec l'établissement de conditions de recrutement discriminatoires ou privilégiées. Telle est précisément la portée du projet qui, abstraction faite de la qualification linguistique objectivement requise en vue de réaliser l'équilibre linguistique, dispense les seuls candidats d'expression néerlandaise des conditions générales d'aptitude requises de l'ensemble des candidats.

C'est en vain que l'on objecterait que le projet substitue aux conditions générales d'aptitude vérifiées par la réussite du concours, des conditions d'ancienneté qui laissent présumer une aptitude équivalente, puisque, aussi bien, les candidats d'expression française qui réuniraient les mêmes conditions d'ancienneté ne seront admissibles à la carrière du service extérieur du Ministère des Affaires étrangères qu'à la condition d'avoir réussi les épreuves sur toutes les matières prévues à l'article 6 de l'arrêté royal du 25 avril 1956 fixant le statut des agents du Ministère des Affaires étrangères et du commerce extérieur.

Au surplus, on observera que les candidats d'expression française ne pourront pas être admis directement dans la 4ème ou dans la 3ème classe administrative, même s'ils appartiennent à l'une des catégories énumérées aux articles 4 et 5 du projet. En effet, ces candidats ne seront admis, s'ils ont réussi le concours d'accession,que dans la 6ème classe.

En établissant pareilles discriminations, le projet méconnaît l'article 6 de la Constitution, qui garantit l'égale admissibilité des Belges aux emplois publics.

Ter verwezenlijking van het taalevenwicht in de carrière buitenlandse dienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, beoogt het aan de Raad van State voorgelegde ontwerp een tweeledig doel.

Enerzijds machtigt het tot een uitzonderlijke aanwerving van kandidaten, die in het bezit zijn van een Nederlands einddiploma of ingeschreven zijn op de Nederlandse taalrol van hun ambt.

Anderzijds worden de algemene wervingsvoorwaarden alleen ten behoeve van Nederlandssprekenden soepeler gemaakt, doordat zij ontslagen worden van bepaalde bekwaamheidsexamens waaraan Franssprekenden, die zich in dezelfde feitelijke toestand bevinden, wel onderworpen zijn. Zo worden de kandidaten tot wie krachtens het ontwerp een oproep zal worden gericht, ontslagen van ieder examen over de vakken : diplomatieke geschiedenis, volkenrecht, hedendaagse geschiedenis van België en staathuishoudkunde.

Dat alleen Nederlandssprekende kandidaten met het oog op taalevenwicht aan een buitengewoon vergelijkend wervingsexamen mogen deelnemen, is weliswaar niet in strijd met het beginsel dat de Belgen gelijkelijk benoembaar zijn tot de overheidsbedieningen; anders wordt het echter wanneer die maatregel samengaat met wervingsvoorwaarden die een discriminatie of voorrechten inhouden. En dit is juist de strekking van het ontwerp, dat, afgezien van de taalkwalificatie, die een objectief vereiste is voor het verwezenlijken van het taalevenwicht, alleen Nederlandssprekenden ontslaat van de algemene bekwaamheidsvoorwaarden waaraan alle kandidaten moeten voldoen.

.../...

Vergeefs zou worden opgeworpen dat het ontwerp de algemene bekwaamheidsvoorwaarden, waaraan door het slagen voor het vergelijkend examen wordt voldaan, vervangt door anciënniteitsvoorwaarden die een gelijkwaardige bekwaamheid laten vermoeden; Fransprekende kandidaten immers, die dezelfde anciënniteitsvoorwaarden vervullen, zullen niet in de carrière buitenlandse dienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken benoemd kunnen worden, tenzij zij geslaagd zijn voor de examens over alle vakken genoemd in artikel 6 van het koninklijk besluit van 25 april 1956 tot vaststelling van het statuut der personeelsleden van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel.

Bovendien moge worden opgemerkt, dat Fransprekende kandidaten niet rechtstreeks tot de 4e of de 3e administratieve klasse kunnen worden toegelaten, zelfs al behoren zij tot een van de categorieën van de artikelen 4 en 5 van het ontwerp. Als zij voor het vergelijkend toelatingsexamen geslaagd zijn, worden zij slechts tot de 6e klasse toegelaten.

Door zulk een discriminatie te maken, komt het ontwerp in strijd met artikel 6 van de Grondwet, dat de Belgen gelijke benoembaarheid tot de overheidsbedieningen waarborgt.

La chambre était composée de

Messieurs : J. SUETENS, premier président,
de Heren : eerste-voorzitter,

P. DE BOCK, conseillers d'Etat,
G. HOLOYE, raadsheren van State,

P. ANSIAUX, assesseurs de la section de législation,
P. DE VISSCHER, bijzitters van de afdeling wetgeving,

C. ROUSSEAUX, greffier adjoint, greffier.
adjunct-griffier, griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M.J.SUETENS.
Le rapport a été présenté par M. H.VLIEBERGH, substitut.

De kamer was samengesteld uit

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H.J. SUETENS.
Het verslag werd uitgebracht door de H.H.VLIEBERGH, substituut.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

(s) C. ROUSSEAUX.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

(s) J. SUETENS.